

Se adresseliste

Høringssvar- Effektiv og bærekraftig arealbruk i havbruksnæringen

Fylkesmannen i Nordland viser til høringsbrev av 10.2.2009 fra Fiskeri og Kystdepartementet angående *Rapport fra et ekspertutvalg om effektiv og bærekraftig arealbruk i havbruksnæringen*.

Mandatet til ekspertutvalget for effektiv og bærekraftig arealbruk i havbruksnæringen, har vært å komme med forslag til en ny overordnet arealstruktur. En struktur som kan bidra til at akvakulturnæringen utnytter areal på en bærekraftig og effektiv måte, med minst mulig miljøpåvirkninger og smitterisiko.

Fylkesmannen i Nordland ser positivt på det grundige arbeidet arealutvalget har utført, og mener rapporten er spesielt god på områdene som gjelder rømming og smitterisiko. Vi ser helt klart behovet for en ny overordnet struktur for arealbruken til havbruksnæringa, og mener utvalget kommer opp med en rekke gode tiltak som vil kunne redusere miljøpåvirkningene og smitterisikoen.

Men Fylkesmannen har noen innspill til rapporten der noen er av mer generell karakter, og noen går inn på de konkrete tiltakene ekspertutvalget foreslår.

Soneinndeling

Rapporten bærer noe preg av å være skrevet med fokus på smittefare i forhold til sykdom og lakselus, noe som er naturlig med bakgrunn i de problemene man har hatt på Vestlandet. Gjennom den inndelingen man foreslår på produksjonssoner og utsettssoner, har man delt opp landet med soner som går fra innerste fjord til ytre kyst.

Problemet med en slik oppdeling er at man har forskjellige utfordringer i de indre delene av fjordene i forhold til ytre kyst. Rømming vil ofte være mer problematisk på en lokalitet ved en lakselv i indre kyst, enn langt ute ved kysten. Sårbarhet ovenfor lakselus ved indre og ytre kyst vil variere i forhold til saltholdigheten. Forurensningsmessig vil også de mest sårbare lokalitetene ligge i indre del, mens de ytre delene ofte vil være mindre sårbare. Slik rapporten foreligger i dag er det ikke skilt i mellom indre og ytre deler av sonene, noe som burde vært vurdert ut i fra de utfordringen en videre vekst i næringen medfører.

Fylkesmannen er kritisk til muligheten til flytting fra produksjonsområder med høye tap til områder med lavere tap og bedre miljøstatus. Vi mener det er viktig å løse problemene innen områdene, og ikke flytte problemene over til andre områder.

Fylkesmannen ser at soneinndelingen kan skape utfordringer for små selskap med alle lokaliteter innenfor en utsettssone, og at det bør søkes etter løsninger som sikrer at disse skal kunne opprettholde sin drift.

Tap i produksjonen

Ekspertutvalget legger opp til å bruke tap i produksjonen som en indikator på god drift innen produksjonsområdene. Fylkesmannen registrerer at utvalget anser 20-25 % tap i produksjonen som høye tap, og 10-15 % som akseptabelt. Snittet for landet i perioden 1998-2009 var på 19,7 %, og snittet for Nordland i samme periode var på 15,6 %.

Man ser for seg at justeringen av MTB innenfor produksjonssonene kan justeres ned 2-5 % ved høye tap, og tilsvarende kan biomassen justeres opp 5-10 % ved akseptabel tilstand.

Dette betyr at ekspertutvalget sitt forslag ikke skjerper inn kravene i forhold til de tapene i produksjonen som eksisterer i dag, snittet på landsbasis ligger under 20 %. En slik handlingsregel vil gi en økning i produksjonen på 5-10 % for de flere av områdene, med dagens tapssitasjon.

Fylkesmannen registrerer også at ekspertutvalget foreslår å se på tap som en prosentandel av totalt tap i 2 generasjonsutsett, for å unngå årlige variasjoner i tap. Men man foreslår årlige reguleringer av biomassen.

Ekspertutvalget skriver selv at tap i produksjonen er vanskelig å kontrollere, ut i fra alle de ledd fisken går fra utsett til slakting. Lettere blir det ikke når man skal beregne tap i produksjonen for et helt produksjonsområde, og dermed forskjellige oppdrettere. Fylkesmannen synes for øvrig det er en mangel at man i et slikt reguleringsystem ikke tar med føremengden, som man har kontroll på i hele produksjonsperioden.

Fylkesmannen mener at det er sannsynlig at en større andel av fisken som står oppført i statistikken som tapt i produksjonen, har rømt fra anlegget. Ekspertutvalget skriver at det bør settes inn tiltak dersom innslaget av rømt laks i elvene ved en lokalitet er for høyt. Slik forslaget ligger i dag vil ikke en stor andel rømt oppdrettslaks i et område nødvendigvis få konsekvenser for en prosentvis utvidelse i samme produksjonssonen. Fylkesmannen mener at en nedjustering av biomasse i soner med stor andel rømt fisk er et effektivt tiltak for å få ned rømming.

Handlingsregel for å sikre villaks mot genetisk påvirkning fra rømt laks synes noe uklar. Vi ser det som viktig at forvaltningsmyndighetene tar beslutninger om hvor, hvordan og når tiltak skal gjennomføres, og at dette ikke blir opp til næringen å bestemme.

Hensyn til fare for forurensning

Fylkesmannen kan ikke se at forurensning er tatt inn som et eget tema i forhold til reguleringen av produksjonsområdene. Man ser for seg at alle oppdrettere i et produksjonsområde har tilgang på lokaliteter i de forskjellige utsettingssonene og at man i større grad enn tidligere kan fortette disse lokalitetene. Fylkesmannen kan ikke se hvordan en slik fortetting og intensiv drift innen en utsettingssone er faglig vurdert opp i mot belastningen dette medfører. Ekspertutvalget skriver at man antar at en slik organisering vil føre til mindre miljøbelastning. Fylkesmannen kan ikke se at dette er riktig siden ekspertutvalget legger opp til økt vekst. For øvrig vil en økt overlevelse frem til slakting, bety økt belastning i forhold til forurensning.

Ekspertutvalget har omtalt brakklegging som et virkemiddel i driftforskriften. Dette er riktig, men enkelte lokaliteter og fjordområder er pålagt brakklegging og produksjonsgrenser fra Fylkesmannen i forhold til forurensningsloven. Næringen bør forholde seg til ett forvaltningsledd, så dette må samordnes.

Nordland har områder som er lite egnet til den driftsformen det legges opp til, for eks. Lofoten og Vesterålen. I disse områdene er det forurensningsmessig greit med dagens driftform, men større utvidelser av biomasse i disse områdene er ugunstig med hensyn på forurensning.

Andre forhold

Fylkesmannen ber FKD vurdere et nærmere samarbeid med DN slik at Havbruksregisteret, Naturbasen, Vann-Miljø og Vann- Nett kan samarbeide på en felles databaseplattform. Det finnes mye data som er lagt inn allerede, og en samordning ville være gunstig. Man bør også vurdere en avtale med den private aktøren OLEX AS som sitter på gode kart og bunnkartlegginger langs norskekysten.

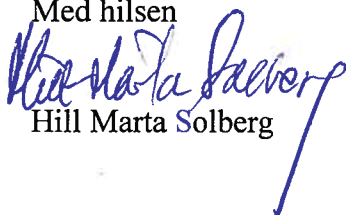
Vi støtter Ekspertutvalgets ønske om en bedre kartlegging av våre kystområder, gjerne gjennom økt innsats gjennom Mareano prosjektet. Dette vil gi oss et bedre grunnlag til å fatte riktige vedtak, og gi en hurtigere saksbehandling av akvakultursøknader.

Ekspertutvalget nevner under punktet *organiseringen av produksjonsområdene* at formidlingen av data mellom aktørene må gjøres på en måte som hindrer fullt offentlig innsyn i hver enkelt aktørs data. Eksempel på data som nevnes er strømmålinger, tapstall og lusedata. Fylkesmannen har vanskelig for å se at en slik type data kan, og bør unntas offentligheten. Den type data man gir eksempler på, er data som er av offentlig interesse for andre næringer og privatpersoner.

Vi savner kobling til naturmangfoldloven, og vurderinger av hvilke konsekvenser prinsippene i denne loven bør ha for framtidig arealforvaltning. Fylkesmannen mener det er viktig med vurderinger av totalbelastningen.

Arbeidet med vannforskriften og de tilhørende forvaltningsplanene, gir føringer for tiltak i den enkelte vannforekomst. Det bør ikke legges opp til en aktivitet i utsetssonene som går på tvers av disse planene. Biologiske parametre som rømming og lakselus tas nå med i vurderingen av den enkelte vannforekomst. En samordning mellom vanndirektivet og arbeidet med fremtidig arealbruk i kystsonen er nødvendig for å unngå en forringelse av vannforekomstene.

Med hilsen

Hill Marta Solberg

Roar Høgsæt (e.f.)
fylkesmiljøvern sjef

Adresseliste:

Fiskeri- og kystdepartementet
Direktoratet for naturforvaltning
Klima og forurensningsdirektoratet
Fiskeridirektoratet Region Nordland
Nordland Fylkeskommune